

PERIÒDIC D' UNIÓN CATALANA

Dels treballs publicats, en serán únicament responsables els seus autors.
No s' retornan els originals.

Administració: Carrer de Tallers, 18

← SURT EL DIVENDRES →

5 CÉNTIMS

METRALLA en campanya. - Gran mitin a Balaguer

Barcelona: Son aquets!...

Unió Catalana

Fa ja temps que's ve parlant d'unió entre'ls diversos elements que componen el Catalanisme militant, com s'ha pogut veure ab la missiva que la benemèrita «Unió Catalanista» ha endressat á la «Lliga» y al «C. N. R.»; tothom ho predica y aquest valent periòdic desde aquestes mateixes columnes ho ha defensat, y casi podriem dir que ha sigut aquesta idea fixa, desde sa aparició.

Els enemics de Barcelona la van arruïnant, matant poc á poc; els que diuen que s'hauria de sembrar de sal á Catalunya, van laborant secretament, y d'una manera ac-

tiva, contra nosaltres, ja desde'l *trust*, ja desde la *Gaceta*, que es tot una mateixa cosa.

Estem ab fang fins al coll.

¿Qui'n té la culpa? Nosaltres mateixos, cal dir la veritat, encare que'ns cogui.

Els uns per soberbia, els altres per enveja, molts per ignorancia y'ls més inconscientment, perquè no sabien prou bé encare ahont anaven; tots hi havem contribuït á l'estat actual de coses.

Els uns, pensantse evolucionar molt, anaven endarrera; els altres, ab llur dinamisme, quedaven aturats.

¡Quants esgueros per errors y enveges!

Fins algún perquè no'l feien diputat, din-

tre del camp nacionalista, feia campanya contra Solidaritat Catalana.

¡Quina vergonyal, però s'ha de dir encare que sigui crú.

Abans lluitavem junts y tots erem uns. Are ni'ns coneixem els uns altres.

Fins forasters, que s'han volgut passar per mestres (!) del Catalanisme, han afirmat en les planes de diaris catalans que'ls *Segadors* y les *nostres coses* havien ja passat de moda.

Y tot s'ha admés y tot s'ha tolerat.

Havem fet el rebec fins á més no poder.

Y'ns hem pegat y barallat com á nens.

Y estavem enorgullits de nosaltres mateixos.

Are, restem aclaparats, cansats, perduts y no sabem ahont som ni ahont anem definitivament.

Es hora ja de que demanem *perdó* á Catalunya y confessar les propies faltes, ja que tots n'havem comeses prou ab mala fe ó sense.

Ja tothom veu lo equivocats que anavem y's fa precis reaccionar per un moment.

Siguem tots catalans y deixemnos de rebequeries.

Entonem el *mea culpa* y treballem units pera triomfar y lliberar la Patria, doncs es ja de sobres conegut l'aforisme aquell de l'*unió fa la força*.

LLUIS FÁBREGA Y AMAT

Conseqüències de la divisió

¡Qué n'ha fet de mal a Catalunya aquesta contínua discòrdia entre dreta y esquerra! Ningú pot dirho ab tanta de rahó com els que vivim en els pobles. Tres ó quatre anys endarrera, entre la gent senzilla de poblets y viles tot era parlar de Catalunya y de Catalanisme; tot era parlar d'autonomia y de treure de per tot arreu el maleit caciquisme; tots els cors estaven plens d'entusiasme envers l'hermosa unió de tots els catalans pera defensar lo fonamental del programa nacionalista; arreu se parlava de la propera victòria de Catalunya contra'l centralisme y tot feia esperar que s'acostava el dia desitjat del triomf de nostres patriòtics ideals.

¡Quin desengany més desencorajador pels qui aixó somniaven! ¡Qui ho havia de dir que tant prompte's desvaneïessin com el fum aquelles falaguères il·lusions! Son molts encare'ls que no saben compendre'ls motius d'aquesta divisió en dreta y esquerra de casi tot el Catalanisme. Son molts també els que, no sabentse encare explicar tal fet, han quedat desenganyats de poguer lograr mai més nostre triomf que veiem ja tant aprop, caient en l'indiferència més gran respecte al moviment nacionalista y veient per tot traidors y ambiciosos, sense poguerlos arrencar d'aquest estat d'indiferentisme.

De manera que mentres a la capital s'han entretingut els antics catalanistes en mirar quins eren més, els de la dreta ó els de l'esquerra, als pobles de fora hem quedat els catalanistes els menys nombrosos y el caciquisme ha rebrotat poderós com abans, l'indiferència s'ha tornat a estendre arreu y costará molt temps de treballar de nou y sense descans pera tornar a arribar a lo que s'havia arribat.

Mentrestant els barcelonins ja troben les conseqüències de les seves discòrdies en la desastrosa gestió dels lerrouxistes a l'Ajuntament que, si no s'atura prompte, s'extindrà per tot Catalunya, baix l'ampar dels governs centralistes, que no desitgen res més que la guerra contínua entre'ls bons catalans pera aprofitarsen.

Donat, doncs, l'estat de nostra terra, creiem que fan un gran be a Catalunya'ls bons catalanistes que publiquen METRALLA, y es d'esperar que en tots els pobles de nostra estimada Patria hi haurán alguns entusiastes patriotes que's cuidaran de propagarla y predicar junt ab ella l'unió de tots pera'l be també de tots; y'ls digníssims companys que han comensat ja la serie de mitins pera tornar a desvetllar als adormits y indiferents, que no defalleixin, doncs estem segurs que per tot trobaran encare'l calli d'aquell gran incendi patriòtic que arborà tota la terra catalana y que sols espera que apartin les cendres que'l tapen y hi posin a sobre la llenya d'aquesta nova creuada pera que s'alsin de nou les ardents flames de l'amor a Catalunya y consumeixin pera sempre a l'aborrit centralisme.

JOSEP RAURELL

Centelles, 2 Desembre 1910.

AL CÉSAR LO QUE ES DEL CÉSAR

En les discussions polítiques la lluita arriba a ferse tan personal, que en la majoria dels cassos abdós contendents perden tota noció d'imparcialitat.

Les bones qualitats que pugui posseir el contrari passen desapercibudes, y en cambi s'engrogeixen les que, donant marge a

l'atac, puguin produir al contrari més greus ferides.

Potser nosaltres també patim d'aquests defectes; més hem de fer constar que, si aixís es, no'ls patim a consciència, aixó es, no'ns en donem compte.

Nosaltres voldriem poguer, al costat de lo que en contra de l'adversari coneguesim, ferhi constar les seves virtuts ó les seves bones condicions, y demostrar aixís nostra imparcialitat.

Fa ja temps que'ns sentiem animats per aitals desitjos, més mai se'ns havia presentat ocasió propícia pera demostrarho; avui ha arribat l'hora de poguer exteriorisar nostra imparcialitat y no volem deixarla passar sense aprofitarla.

Ens ha donat lloc a ferho un fet que, si be en sos principis doná motiu a comentaris poc favorables pera les persones que en ell intervingueren, la solució final que destrueix tot el mal efecte primer, no ha sigut coneguda, y nosaltres anem a ferlo públic.

Tothom sab lo molt que s'ha parlat en sentit de crítica de que un entusiasta, un fanàtic si's vol, regalés a D. Alexandre Lerroux un luxós automòvil, fet que, si's mira be, no té res d'extraordinari existint els precedents d'homes que pera enaltir, glorificar ó mostrar son entusiasme per un home ó una idea, s'han després de quantitats fabuloses, han fet donació de sumptuosos edificis ó han estatutit rendes a favor de determinades persones ó entitats.

Per lo tant, el cas no es nou ni extraordinari; lo que si ho es, es la següent carta que D. Alexandre Lerroux ha fet arribar a mans del destinatari, y que pera demostrar no'ns dolen prendes, hem decidit publicar.

Diu aixís:

Sr. D. Gonzalo de Rivas.

Presente.

Estimado amigo y correligionario: En época no muy lejana, y debido, sin duda, más a su entusiasmo por los ideales redentores que sustentamos, que a mis escasos méritos personales, hízome V. un obsequio que yo acepté y agradecí en lo que valía.

El acto de generoso desprendimiento por usted llevado a cabo, ha dado ocasión a que las lenguas mordaces que no han podido concebir como un modesto diputado que sólo de su trabajo vive, pueda emplear para su uso ordinario un automóvil, se hayan deshecho en un mar de malévolas conjeturas.

Nunca hicieron en mi mella alguna los insultos y retenciones de la gente de baja calaña; pero hoy se han sucedido los hechos de tal manera que, como hombre de recto proceder, me veo obligado a modificar mi resolución.

Hoy la honorabilidad de V. ha sido puesta en entredicho; hoy, si bien creyendo yo que injustamente, es V. acusado de actos que, de resultar ciertos, serían indignos de una persona honrada, llegándose a insinuar por algunos y asegurar por otros, que el regalo hecho por usted era fruto del lucro obtenido en los presuntos negocios de mal género que se le atribuyen.

Como, por otra parte, el nombre de V. suena estos días íntimamente ligado con un proyecto presentado al Excmo. Ayuntamiento de esta ciudad, proyecto al cual, por considerarlo altamente beneficioso para Barcelona, debe apoyar decidida y desinteresadamente la mayoría de nuestro partido en el seno de dicha Corporación, debidamente asesorada por mí, ha llegado a tal extremo la maledicencia de nuestros enemigos, que, ligando unos hechos con otros, han lanzado la versión, con visos de verosimilitud, de que el obsequio por V. a mí ofrecido, era el precio del soborno para alcanzar mi apoyo en el proyecto a que lle hecho alusión.

Por estas razones, pues, me veo en el ineludible caso de, aunque tarde, reusar el regalo con que V. me distinguió, demostrando así a la faz del mundo entero, que jamás he obrado a impulsos de la ambición para llevar a cabo actos políticos, ni ha llegado a tal punto mi rebajamiento que usufructúe bienes de dudosa procedencia.

El dador de la presente, que hasta ahora ha sido mi *chauffeur*, hará a V. entrega del automóvil en cuestión.

Esperando no verá V. en esta determinación más que un acto de delicadeza a que me veo obligado por las circunstancias, queda como antes a su disposición este su amigo y correligionario, que le desea Salud y República

Alejandro Lerroux

Gran es nostra satisfacció al deixar consignat aquest fet, que, si be'l trobem justificat, no creiem que'l puritanisme del senyor

Lerroux arribés a aital extrem; més es aixís, y aixís lo presentem al públic.

La veritat ans que tot.

FLORAS (1)

En Lerroux conseqüent

Ab seguretat que la majoria dels llegidors de METRALLA al veure aquest títol, tot fent mitja rialleta, dirán: ¿En Lerroux conseqüent?... Vaja, algú que deu volguer ferhi brometa.

Doncs no senyors: no's tracta d'aixó. En primer lloc, perquè D. *Alejandro* no es un vulgar Carnestoltes a la disposició de tothom pera ferhi broma, y en segon, perquè's tracta de restablir la veritat presentantlo en lo que realment es: en un home conseqüent.

Are passém a demostrarho. La data fixa no puc precisarla: me sembla que era l'any 1900, en aquella época que l'avui *caudillo* la ballava magre, quan va sernos presentat a l'«Associació de la Dependència Mercantil» (no la d'are) pera oferirse a ajudarnos desde la premsa de Madrid a la campanya que teniem comensada'ls dependents de comers pera obtindre'l descans dominical y recordo bé que, entre altres coses, va dirnos:

«Ánimo, pues, compañeros y no desmayar. *Nosotros, los obreros*, debemos procurar el obtener reformas dentro del trabajo, pero nuestro único ideal ha de ser el de conseguir por todos los medios posibles nuestra emancipación».

Ja tenim, doncs, a n'en Lerroux presentat com a home d'ideals: l'ideal d'emanciparse; més ben dit, y crec interpretar millor el seu pensament, el de viure ab l'esquena dreta a costa dels altres *conseguido por todos los medios posibles*, que es precisament tot lo que ha vingut fent fins are.

Aixís, doncs, l'engany continuó a la classe obrera presentantse com a redemptor seu y escorre'l bulto quan es l'hora de treure la cara, el parlar a tota hora de revolució y de república y fer el joc dels qui governen, tot aixó es molt natural, son *los medios* que ell ha adoptat pera conseguir lo que'ns deia a nosaltres.

Ab aixó siguem lògics: en Lerroux ens parlava com he dit en aquella época; are, fa poques setmanes, a la *Casa del Pueblo* feia sapiguer als seus satèlits que «*habia logrado reunir un capital que le permitia vivir emancipado...*» Doncs queda ben demostrat que en Lerroux es un home conseqüent, puig sempre, en tots els casos y a tota hora, ha treballat única y exclusivament en la consecució del seu ideal.

MIQUEL PRIU Y BADIA

Diputats catalans liberals

CONTRA'L GOVERN

Llegiu el *Diario del Comercio* del 29 del prop passat Novembre y hi trobareu que'l diputat canalejista vinater per Vic, que resta assegut quan en un teatre's canten «Els Segadors», publica un informe contra un projecte de llei del Govern perquè li cou, y si no ha donat senyals de vida abans, actuant fins are de mut (qualitat propia dels que porten la llureia centralista), es degut probablement a que no's preocupa més que

(1) Preguem als nostres llegidors no prenguin en serios de lo exposat en l'anterior article.

Es lo que hauriem dit si l'epidèrmis de D. Alexandre hagués sigut més fina, y en un moment de sinceritat hagués escrit la carta suposada que publiquem.

Com la carta no existeix, per lògica conseqüència, donem per no fets els comentaris de que va precedida.

de lo que a ell li interessa y Catalunya que reventi.

Creiem que si acceptá anar a Vic per diputat el senyor Bosch y Alsina fou sols per disciplina, perquè, estant acostumat a que aquí li fan molt el *tabou* mentres que a Madrid el tracten com *del montón*, cada vegada que hi va s'hi posa malalt y seria llàstima que's morís a la Cort víctima d'una *enrabiaditis*.

En el número del 30 del propi diari el nostre gran Pere Grau, també vinater, diputat lliberal per Mataró que acceptá igualment per disciplina; aquest bon minyó que a ratos perduts sembla mitg catalanista, com a President de la Federació Agrícola Catalana Balear firma dos telegrams, dirigits als ministres d'Hisenda y Foment, que treuen foc pels caixals.

Me sembla que a n'aquest pas, malgrat sos esforços, ni'l de Vic serà vitalici ni al de Mataró li donarán corona.

Pero aixó demostra que fins els que no militen en el camp catalanista, en moments dats, a despit seu, son anticentralistes, de manera que'l mal que'ns agreuja, incurable per are, es degut sols a l'esperit d'enveja, a petites miseries de cel obert d'un reduït nombre de bons soldats que impideix fer l'acoblament que mai ens cansarem de predicar com a remei higiènic é indispensable per assolir les reivindicacions de Catalunya.

Catalans, bons catalans, prou travar el carro; fora galgas; ab braó donemli plegats l'embranchida que sigui menester per fer camí vers nostres aspiracions; anem avant, y si algún company es terc, cas que pretingui barrar el pas, que'l carro l'esclafi, y sense mirar entera dediquemli una oració y fem via per guanyar part del temps perdut, no oblidant mai que per sobre de tot y primer que tot es la nostra preuada Catalunya.

CAPCIGRANY

Nosaltres no hem fet mes que plantar pera que als nostres fills no'ls manqui feina. La cullita vindrà després; serà pels fills de nostres vills, pels nets dels *cuatro locos*, que bobejant, bobejant, hem comensat a desensopir a la nostra patria d'aquell son que li dura desde que dugueren a en Jaume d'Urgell a les presons de Xàtiva.

PERE ALDAVERT

An en Xavier de Zengotita

Sé que vareu anar a la redacció preguntant per l'amic Llangort, y no haventli trobat, vos heu permés publicar en «La Tribuna» quatre ratlles mal escrites volent fer l'home. Bé, home, bé.

Quan volgueu trobarnos, heu de venir quan hi som y no precisament quan sabeu del cert que som a Balaguer, a 173 kilòmetres de Barcelona.

Sapiguéu pel vostre govern, que l'amic Llangort, el bon catalanista Llangort, que no es com vos un càragirat, no es director de «Metralla»; el director soc jó, y si quelcom teniu que dir de «Metralla» y voleu parlar ab el director, m'heu de buscar a mí, si be vos respondré de tot tan en Llangort com jó, com qualsevol dels demés companys de redacció.

No es cert, Sr. Zengotita, que'l dia de la inauguració del monument al Dr. Robert parlessiu ab nosaltres ni ab cap dels redactors de «Metralla». Vareu parlar ab en Tió, y en Tió no es d'aquesta redacció.

Y com que no tinc el temps per pérdrer ab vos poso fi a les presents ratlles dientvos que sempre que a mí, com a director de «Metralla» m'he doni la gana de posar de manifest la vostra conducta política d'abans y la d'ara, ho faré, y vos ho haureu de aguantar, perquè si sou un caragirat, ningú mes que vos ne te la culpa.

Y are prou.

JOAN LLORENS

GRAN MITIN A BALAGUER

Entusiasme delirant. — Tot per la unió catalana. — Tribuna lliure. — Acort importantíssim. — Banquet d'honor. — Vetllada política literaria. — Els Segadors y la Marsellesa. — Comiat conmovedor. — A reveure.

Comensem aquestes ratlles batejantnos encare'l cor per les sensacions d'entusiasme patriòtic sentides en la vella y fidel ciutat de Balaguer.

Apenada la nostra anima intranzigentment nacionalista per l'espectacle que als barcelonins ens toca presenciar aquí, en el cap y casal de la Patria, sortírem el passat diumenge cap a Tàrraga, ahont pujàrem a l'automòvil que'ns portà fins a Balaguer, a predicarhi una vegada més nacionalisme, amor entre tots els catalans.

Després de cinc hores de tren per la línia del Nort y de dues hores en automòvil per una carretera que dient que es de l'Estat ja està dit que es millor per trencarshi la nou del coll que per tranzitarhi a cavall, arribàrem a les dues a Balaguer, ahont ens esperava una munió de solidars (a Balaguer encare hi viu potentia la Solidaritat) que'ns acompanyaren a la fonda Carné, ahont ens serviren un esplèndid dinar.

Acabat el dinar, anàrem a pendre cafè al local del Centre Nacionalista, llóc ahont devia celebrarse'l mitin.

A l'entrar en la gran sala un terratrèmol d'aplaudiments saludà la nostra presència.

Y vingueren les presentacions y prompte ferem coneixensa ab els regidors balaguerins senyors Cava y Lluch, a més del senyor Cabecerán, president del Centre y també regidor, que no'ns deixà un moment durant la nostra estada en aquella ciutat, y de molts altres entusiastes admiradors de METRALLA.

Després d'un curt passeig per les vores del Segre, retornàrem al local pera comensar el mitin.

Comensa l'acte

La gran sala es un formigueig humà; la escala, els balcons, els passadissos, tot es ple, ple de gom a gom.

La presència dels oradors es saludada ab una ovació y comensa'l mitin.

Sr. Cabecerán

Es president del Centre, advocat y regidor. Benvinguts sigueu ardits germans de METRALLA a la vella ciutat de Balaguer, guardadora fidel de Solidaritat Catalana; nosaltres, encare que lluny de Barcelona, sentim y'ns dolem, com a germans que som, de les vergonyes y baixeses que passa'l cap y casal de Catalunya per culpa de petiteses y personalismes que han d'acabarse, y si no s'acaben, vindrem els de fora a imposar a la capital la pau, la germanor, la unió que deu regnar avui entre la gran familia catalana pera bandejar al lerrouxisme y al centralisme, ó al centralisme y al lerrouxisme que es igual. (Grans aplaudiments).

No volem que'l mal exemple que Barcelona està donant a l'actualitat y quins resultats funestos avui toca, sigui imitat per les comarques lleidatanes, ahir esclaves d'un caciquisme ignominiós, avui aixafat mercès a Solidaritat que volem mantindre y mantindrem pesi a qui pesi, encare que l'haguem de defensar exposant les nostres vides. (Ovació).

La vostra obra, germans de METRALLA,

ens ha omplert de satisfacció: es obra santa, es obra nacionalista, es obra d'amor; continueu fins a conseguir l'unió allí ahont Solidaritat està rompuda y aixís logrem tots plegats el fi de nostres ideals, que son els d'una Catalunya rica, floreixent, progressiva y culta. (Gran ovació).

Oferta de tribuna lliure

Acabat el magnífic discurs del senyor Cabecerán, el company Llorens fa ús de la paraula pera dir:

Ciudadans: aquesta tribuna no es nostra, es de tothom qui vulgui ferne ús; per lo tant, tots aquells que no estiguin conformes ab les nostres doctrines poden demanar la paraula y discutirem.

Delfi Ortiz

El parlament del company Ortiz ens revela un jove d'una cultura envejable y coneixedor a fons dels problemes nacionalistes que avui ocupen l'atenció del mon.

El nacionalisme, diu, es un problema, a l'ensem que de llibertat, de dignitat humana. Els catalans concients que'l defensem, ho fem perquè sabem que com més siguem nosaltres mateixos, que com més afermem la nostra personalitat, més ens acostarem a l'Europa civilisada y més cas farà de nosaltres el mon. (Aplausos).

Tenim una personalitat ben determinada: llengua, usos, costums, historia y literatura propies; conservemho y enrobustimho tot aixó, y presentemnos tal com som arreu del mon sense disfresses de cap mena. Entona un himne a l'unió de tots els catalans, única manera de fer efectives les nostres aspiracions. (Grans aplaudiments).

Eudalt Muns

Es saludat ab aplaudiments.

Venim de Barcelona ab el cor oprimít; allí els catalans, els barcelonins, estem sota el jou del pitjor dels caciquismes: el lerrouxisme. Sense pudor, sense respecte de cap mena, la forasteralla lerrouxera's juga'ls bens comunals que res li costen; y d'aquesta desgracia'n tenen la culpa aquells que s'oposen per odís personals a l'unió de tots els catalans barcelonins. Per aquesta causa ens passa als de Barcelona lo que'ls passava a certs dispesers, que a l'hora del menjar comensaven a discutir de política y de religió, y tant s'hi enfadaven que no's recordaven de la teca, ab gran alegria de la dispesera que cobrava y's menjava la seva part y la dels dispesers. (Aplaudiments).

Analisa'l projecte del servei obligatori que presenta'l govern den Canalejas, dient que es una monstruositat perquè deixa en peu la llei de castes. Abans se necessitaven tres cents duros per no anar al quartel, avui se'n necessitaran quatre cents per sortirne. (Aplausos).

Cita una curiosa anècdota d'un elefant, per deduirne que'l projecte esmentat es un projecte *trompa*. Aboga pel servei militar voluntari, per esser el més just, el més humà y'l més lliberal.

Felicita a Balaguer pel seu manteniment solidari, demanant que com a germans que som aportin les seves forces y'ls seus entusiasmes pera fer renaixer a Barcelona la unió, a fi de bandejar d'una vegada'ls enemics que s'han conjurat pera arruinarla. (Grans aplaudiments).

En Llangort

Al dir el president; «el company Llangort té la paraula», una ovació esclata en tota la sala.

Després de saludar a tots els presents amics y enemics, oferint tribuna al qui no estigui conforme ab lo que allí's predica, diu: un aventurer polític ha dit no fa gaire temps que quan ell digué al nacionalisme d'aquí no passes, no passà. Doncs be; nosaltres tornem a la lluita, sense recordarnos del calvari passat, pera dirli a n'aquest aventurer y als qui el protegeixen que'ls nacionalistes catalans passem y passarem fins arribar a terme, escombrant totes les noses, tots els entrebancs que al nostre camí s'oposin. (Aplaudiments).

Tenim la forsa de la rahó, tenim un ideal d'humanitat y de llibertat, y en les lluites d'aquest sigle la forsa de la rahó s'imposarà a la rahó de la forsa; la llibertat triomfarà de la tirania y'ls pobles fins avui sotmesos cantaràn victoria veient a sos peus esmicolades les cadenes que avui els ofeguen. Enfront nostre no hi ha cap civilisació, ni cap ideal; no més hi ha gana. Es per aixó que som invencibles, y es per aixó que els nostres enemics, quan els cridem a la discussió pública, s'amaguen com els cargols al tocarlos la banya. (Grans aplaudiments).

Impotents per vèncens en noble lluita, s'entretenen calificantnos de retrógados, de reaccionaris, a nosaltres que ab les nostres doctrines, anem a l'avensada de tots els ideals lliberadors.

Ens diuen reaccionaris, perquè, segons ells, defensem la creació de les patries petites, y'ns ho diuen els lerrouxistes, que lo mateix aplaudeixen l'absurde de la patria universal que als mausers que guarden unes determinades fronteres. (Aplausos).

Tots som germans en el mon, però no hi ha cap ser que estimi igual als qui no coneix ni ha vist com s'estima al germà, a l'amic, al company de cada dia, lo que vol dir que per demunt de la patria universal hi ha y hi haurà sempre la patria particular, la que's forma en la familia y com a conjunt de families el poble, y aquest conjunt de pobles la patria, ahont son unes les mateixes costums, la mateixa historia, la mateixa llengua y la mateixa sang. (Gran ovació).

A la paraula buida y sense sentit pràctic de patria universal, hi oposem nosaltres la de federació universal pactada pel lliure voler de totes les nacionalitats, obra incommovible de la Naturalesa, conservant cada una d'elles la seva propia característica.

Aixó es lo lliberal y lo avensat; tot lo altre no es res més que frases y sofismes pera mantindre l'estat actual de tirania. (Molt be).

Analisant el lerrouxisme, sosté que la seva obra es reaccionaria y encaminada a dificultar l'adveniment de la República que diu defensar.

En enérgics paragrafs, que son aplaudidíssims, desgrana'l programa *del matad y levantad el velo y no os detengais ante los sepulcros*, etc.

Explica l'essencial del programa nacionalista, com es el regoneixement de la llengua catalana que volem que sigui oficial a Catalunya. Al parlar del servei voluntari enfront de l'actual y de l'obligatori te moments de tanta emoció que a molts del públic se'ls humitegen els ulls.

Defensa l'impost progressiu sobre la renda, aprovat per l'«Unió Catalanista» a Balaguer, com aixís mateix els retirs per la vellesa als proletaris.

Quan l'obrer ha donat a la societat el seu capital *salut y forsa*, es just que la societat, si vol esser humana, li retorni l'interés

d'aquell capital *salut y forsa* empleat en be de la societat. (Aplaudiments.)

Fa un bosqueig històric dels aconteixements d'aquests quinze anys darrers per deduirne que'ls catalanistes foren sempre els primers en defensar la vida y la sang dels pobres, mentres que'ls qui ens diuen reaccionaris contribuïren més que ningú a les hecatombes que ha sofert Espanya.

Y acaba dient:

Jo, republicà y democrata, brindo'ls meus esforços y'ls meus entusiasmes a tots els catalans, pensin com pensin, ab tal de que per demunt dels sentiments íntims y respectables de la seva consciència hi posin l'amor a Catalunya. (Gran ovació).

En Joan Llorens

Es ovacionat a l'aixecarse.

Comensa saludant a Balaguer dient que la vella ciutat no es com ha dit un dels oradors balaguerins, la sepultura de les libertats catalanes, sinó'l sagrari ahont s'hi guarden com preuades reliquies els principis del pur catalanisme, y jo devant de aquest sagrari hi abaixo la testa y hi flecto'ls genolls ab el mateix respecte que'l creient s'agenolla devant del sagrament. (Aplausos).

Aquí s'ha parlat del centralisme y del lerrouxisme, com dues coses diferents, y jo sostinc que es una cosa igual.

El centralisme es tirànic y reaccionari, y el lerrouxisme es retrógado per tots sos quatre costats. Es l'estiracordetes que'l centralisme te a Catalunya encarnat en un home que fuig ple de cobardia cada vegada que'l cridem a la palestra pública. (Aplaudiments).

Jo sé que aquí hi han lerrouxistes; doncs bé, jo els prego que escoltin y que no's creguin que es per mortificarlos si parlem del lerrouxisme, perquè lo que'ns guia es la nobilíssima aspiració d'emanciparlos de la nefasta influencia de aquell Lerroux, que per fer l'avensat, parla are contra la llei de jurisdiccions després de haver callat com un mort quan aquesta llei se discutia al Congrés.

El moviment se demostra caminant y si ell se creu avensat havia de demostrarho allavors, no are. (Grans aplausos).

Fixeuvos també que aquest home vos parla com a cosa avensada del servei militar obligatori, cosa atrassada y reaccionaria a tot serho. Però jo no vos en vui parlar a vosaltres del servei militar obligatori. Veig aquí uns quants nens y a n'ells que son els més interessats vui dirigirme.

Escolteu petits infants: si'ls vostres pares volen que als vint anys tingueu d'abandonar la familia y les vostres afeccions preguntéuloshi ab quin dret hi juguen ab la vostra llibertat, aquesta llibertat que es vostra y no d'ells, que si us han posat al mon, junt ab vosaltres y hi han posat la seva obligació de vetllar per la vostra vida y pels vostres drets: Digueulohi que no son ningú ells per jugar ab la vostra llibertat. Y si'l respecte que'ls hi professeeu no vos permet encararvosshi, jo ho faré en nom vostre.

Pares que defenseu el servei militar obligatori: en nom dels vostres fills, maleits sigueu si'ls pugeu per ferlos esclaus de gent extranya. (Ovació).

Se vos enlluerna parlantvos d'un universalisme utòpic, vos diuen que s'haurien d'acabar les patries per constituir l'universal, y si'ls pregunteu si volen el nacionalisme pera posar els pobles en situació ab dret pera unir-se pel pacte, vos diran que

no. Els pobles sols poden juntar-se per dos medis: ó pel pacte ó per la forsa; ja que no volen el pacte, es que son partidaris de la forsa. (Aplausos).

Aquest es el seu universalisme, universalisme de la tirania. Que baixin el cap davant nostre's homes de la tirania universal; que s'humillin, que nosaltres defensem la universalitat del dret, la llibertat universal. (Grans aplaudiments).

Ja'ls volem tots els pobles de la terra formant un sol cos; però aquest cos volem formar-lo fent federacions de pobles, arribant així a una federació universal que no portarà a sobre, com hi portaria la patria que ells prediquen, l'estigma repugnant de la sang vessada y'l pes aclaparador de barcos de guerra, fusells y canons. (Ovació).

En Llangort vos ha parlat del dret de usar oficialment la nostra llengua. Hi ha qui diu que es dialecte: tant se val; es la manera que nosaltres tenim d'exposar el nostre pensament, y encare que fos dialecte, que no ho es perquè es idioma, y més ric y més antic que'l castellà, l' voldriem igualment que fos oficial, perquè forma part de la nostra naturalesa, y quau no, perquè així ens dona la gana. (Aplausos).

Després de varies consideracions respecte a si som retardataris, acaba dient que s'ofereix a tots pera treballar per l'unió y pera discutir y controvertir ab tots els enemics del nacionalisme. (Gran ovació, que dura llarga estona).

D. Manel Verni

Diputat provincial de Lleida y qüefe de l'Unió Republicana del districte de Balaguer.

Felicita als oradors de METRALLA, promettent treballar per l'unió de tots els catalans en totes les comarques de Catalunya pera realisar, com ha realisat, al seu districte'ls funerals del caciquisme. (Aplaudiments).

La provincia (?) de Lleida, la que fins ahir era la més castigada pels *cuneros*, està avui en peu de guerra, y juramentada per no deixarhi arrelar mai més les males herbes centralistes. (Més aplausos).

Com que'ns sobra forsa y entusiasmes, nosaltres vos oferim, germans de METRALLA, els nostres esforços per salvar Barcelona y fer que altra vegada hi regni com hi regna avui la unió entre tots els bons catalans. (Grans aplaudiments).

Acort importantíssim

El públic, entusiasmats y a peu dret, aplaudeix calurosament als oradors, donant estentoris visques a Catalunya a METRALLA y a la unió de tots els Catalans.

En aquests moments el president, senyor Cabecerán, formulá la següent y important pregunta a la concurrència:

«Esteu conformes, solidaris de Balaguer, en enviar una comissió a cada una de les entitats capdals que integren el nacionalisme català, com son l'«Unió Federal», l'«Unió Catalanista» y «Lliga Regionalista», pregantlos que s'uneixin altra vegada per acabar ab el lerrouxisme y fer triomfar la voluntat catalana que es l'Autonomia?»

Un **si** unánim y una ovació atronadora son la resposta eloqüent del poble de Balaguer.

Final

Al baixar els oradors de l'estrada son felicitats y abraçats, altra vegada els visques ressonen, y aquella enorme concurrència va abandonant el local portant en son rostre l'entusiasme revelador de futures y definitives victories.

Banquet d'honor

Aquest tingué lloc a la Fonda de la

Palma. En una llarga taula molt ben adornada hi prengueren seient més de quaranta comensals.

L'apat, exquisit y abundant, fou servit per xamoses *xiquetes* que de debó acrediten la fama que de guapès gosen les noies de Balaguer.

Mereix un elogi'l *chef de cuisine* pel seu bon gust, y sobretot el cronista li fa present ab la seva admiració per aquelles perdis ab cols que'ls *gourmets* de la Maisson y del Suis, se'n lleparien els dits.

En animades converses transcorregué'l sopar, essent el tema principal l'èxit de la tarde.

Havent els oradors de METRALLA de sortir a les deu, se suprimiren els brindis per anar a la vetllada política literaria anunciada per les nou.

La vetllada

Si gentada hi havia a la tarde, gentada hi havia a la nit, ab la ventatja que are hi havia un gran nombre de dónes y noies, que acabaven de fer més simpática la festa.

Comensa aquesta en Simeó Jou, qui cantá ab molta justesa y sentiment «El Plany» y la «Mala nova», essent justament aplaudit.

El company Muns recitá una poesia humorística molt apropiada a la festa, que es molt celebrada.

A seguit en Pere Simón, un dels antics fundadors de l'Associació de Lectura Catalana, que per casualitat se trobava a Balaguer, declamá admirablement el monòlec den Guimerá «La fi del Comte d'Urgell», essent molt aplaudit.

En Daniel Ortiz, volguent rendir un tribut a la memoria del malaguanyat Manau, llegí una de les seves composicions titulada «El cant dels joves», que'l públic acullí ab entusiasme.

En Llangort pronunciá breus y sentides paraules de comiat, acabant donant un visca a Catalunya, que fou contestat per tota la concurrència.

Y a seguit parlá en Llorens, dedicant sentits recorts als ilustres prohoms quins retrats adornen la sala del Centre.

Després dirigí sentides paraulas a les dones pera que elles ensenyin als seus fills a estimar la patria, y, per lo tant, a esser catalanistes.

El company Rubies, de la Junta del Centre, pronunciá un bonic y ben pensat discurs que li valgué molts aplausos y felicitacions.

Peró'l *don* de la festa fou el discurs den Cabecerán. ¡Quin bell discurs! Are, sentit com tot discurs de comiat entre amics, entre companys, que han devingut germans; are enérgic, vibrant, demoleador, de prejudicis y convencionalismes.

No intentarem ferne un extracte, perquè es impossible per moltes y molt respectables rahons.

Pero sí que direm que en Cabecerán es un orador que ja voldrien igualarlo molts dels qui passen com a oradors de cartell.

M'apar encare veure a n'en Llangort iniciant les ovacions y repetint a cada pas *això, això es*.

Aviat farà sigles que en aquesta plassa de Balaguer—següí dient en Cabecerán—hi caigué per sempre més l'últim hereu de la dinastia catalana; doncs bé, nosaltres jurem per les nostres vides que Balaguer será la Covadonga de la reconquesta de Catalunya, y volem celebrar la seva data ab l'unió perfecta de tots els catalans, iniciada avui en aquesta diada de goig.

Y are no vos diem adeu, germans de METRALLA, sinó a reveure, a reveure allí ahont més convingui pel bé de la Patria.

Y aquí les aclamacions surten espontànies de tots els llavis, els visques ressonen estentoris; es un bell espectacle que no oblidarem mai més.

Per acabar el públic entoná «Els Segadors», a peu dret y ab el cap descobert, y a seguit les notes catalanes de «La Marse-

llesa» posen fi a la nostra excursió a Balaguer.

Comiat

Son les deu de la vetlla y la tartrana'ns espera pera portarnos a Lleida. ¡A reveure, germans, a reveure!, y tot son estretes de mà y oferiments a cau d'orella: *maneu quan convingui y allí ahont convingui*, ens deien lo mateix els terressans, que'ls comerciants y els joves de conreu.

Y sortirem del local seguits d'una corrua de balaguerins; la tartrana estava a punt; hi pugem, y una triple salva d'aplaudiments y de visques a Catalunya y a METRALLA ressona, mentres nosaltres, ab el cor ple d'agraïment y ab l'ànima reconfortada, ens anem allunyant, allunyant, camí de Lleida, ahont arribarem a la una de la matinata, esperant el correu de la Companyia del Nort ab l'idea d'esser a Barcelona a les 7'35 del matí, però com que viatjarem per la línia del Nort, arribarem aquí ab tres hores de retrás, ó sigui a dos quarts de onze.

Total, trenta hores sense reposar un moment, viatjant per males carreteres y ab trens tortuga; però ¿qué hi farem?, haviem passat vuit hores a Balaguer predicant y aprenent, sí senyors, aprenent nacionalisme y enfortint ab l'entusiasme y l'optimisme dels balaguerins les nostres ànimes malaltes de veure les lluites fraticides de la ciutat que per sort no es tota Catalunya.

RIBES

ALLÓ... DE LA CONTROVERSIA

Al Sr. Ratés de Rubi

Poques paraules: Nosaltres vinguerem a Rubi a celebrar un mitin nacionalista.

Com en tots els mitins que METRALLA celebra, s'oferí tribuna lliure **al comensar l'acte**, y no *al finalitzar* com vos dieu faltant a la veritat.

De lo que allí vatem dir en responem. Les nostres doctrines estem disposats a sostenirles sempre, ab la seguretat de l'èxit; però volem controvertir no més que ab catalans, perquè als qui no ho son, tan si s'anomenen radicals com conservadors, son y serán sempre elements inconquistables per la causa de la llibertat que nosaltres defensem.

Sí fem una excepció a favor den Lerroux es perquè, com diguerem, el considerem la encarnació de tot lo anticatala y'l cap visible de la forsa radicalera.

Y discutint ab en Lerroux, repetim que som nosaltres qui's rebaixa.

Y concretant: recabeu del vostre quefe un *si* ó un *no*; si diu sí, vindrem a triturarlo políticament parlant; si diu que no, que té por d'una reventada, diguem-nosho, y allavors nosaltres, amics de la lluita y de la victòria, senyalarem dia y hora pera vindre a Rubi a discutir ab catalans nacionalisme y lerrouxisme.

¿Entesos? Doncs mans a la feina.

LA REDACCIÓ

Metrallades

Ahir a la tarde encare hi havien a la fatxada de la Casa de la Ciutat les estàtues den Jaume el Conqueridor y den Fivaller.

Reno!

El senyor Azcárate, en un mitin celebrat a Bilbao, va declarar-se francament adversari den Lerroux.

A hores d'are'l senyor Azcárate, per art de *birlí-birloqui* y pel sol fet d'haver formulat la declaració a que'ns referim, pels frateros es *traidor, clerical, reaccionario, jesuita, hijo de fraile, chupa cirios, sapo, culebra, renacuajo y sabandija*.

El Governador civil, senyor Portela, ab tot y la pregunta que'l senyor Carner feu al Congrés, acusant d'ilegalitat al mentat senyor, per haver firmat el concert de les 160.000 rahons, encare no ha dimitit. ¿Que espera l'*aurora boreal*?

Ja acabem d'arribar a l'apoteosis. Ja tenim an en Lerroux, amo y senyor de Barcelona, ab poder suficient per treure y po-

sar alcaldes y governadors y fer negocis ab sindicats estrangers a costa de la ciutat.

Lo que es més extrany es que fins la gent de sang blava's presti a fer certa classe de papers.

Pobre Marqués de Marianao! Y tu perteneixes a l'aristocràcia y't deixes fer alcalde per servir de tapadora al terrible revolucionari?

No'ns farem pocs tips de riure!

Segons els diaris, els lerrouxistes, pera que se'ls ajudés en l'asquerós negoci de les aigües, han anat visitant a molta gent fentli ofertes a cambi de l'apoi que n'esperaven.

Vol dirnos D. Antoni Cullaré quan li han ofert?

Hi ha alguns periodiquets adictes als de la *Caza* que'ns piquen de mala manera.

Que no's cansin. Els de METRALLA no portem ans pera pescar el peix menut.

A l'hermosa sessió de les aigües en Lladó y Vallés va dir que si les minories defensaven la *deuda de los ricos*, ells, els frateros, defensaven la *deuda de los pobres*.

Y cá, home! Lo que defenseu vosaltres es la *repartidura*.

Estamos?

Per fi... en Cullaré será diputat. Ens consta que en Sol y Ortega renunciá l'acta per fer lloc a D. Antoni Cullaré y Aguilera.

Si *nunca segundas partes fueron buenas...* no resá pas per mi, s'haurá dit el que **troba justificats tots els tarugos municipals**.

La candidatura, a més del nom y cognoms, podrà dur al dessobre «el ex-cubanito» y al des-sota qualsevol motiu del drama echagariesch «A fuerza de arrastrarse».

De la candidatura aquesta y una postal de l'estat, tot per deu céntims. ¡Biba!

Els 28 están de festa. Tot son *cábilas* per comptar a quan toca per barba.

Hi ha gent que al veure una cantitat precedida de zeros han de buscar un mestre de matemàtiques per treure comptes.

Peró aquesta vegada'l mestre's cobrarà la llissó ab *creces*.

No sé perquè'm sembla que'ls 28 haurán tret la serp del forat y alguns fumarán ab pipa.

Llegia *El Poble*. El vibrant «Agafeulos!» passava pels meus ulls ràpid, ab l'epilepsia del bon barceloní, quan tot d'una veig al Callén y Corzán, el petitíssim arquitecte que no sab fer números.

Indecís de si seguia'l consell final de l'«Agafeulos!», el Callén va ferme l'allet... Ilusió! Ho feia al de Rivas que passava entorn meu.

Llavors sí que no vaig dubtar. Vaig dirme que, si a l'un ja'l tenia la justícia, possible era que l'altre fos company.

No calia'l consell d'*El Poble*. Indubtablement, als meus ulls en Callén y en de Rivas eren ó serien companys.

Paraules d'un *iluminat*.

Si'l tarugo dels dotze milions que han fet ab l'aigua s'hagués fet ab vi, als barcelonins els tocaria a rahó de 2.860 porrons de mam per barba.

Allavors sí que hi hauria crits de ¡Visca Lerroux!

Se veu que no saben treballar el reclam.

En Cullaré fa servir el seu diari com qualsevol fill de vehí fa servir el W. C.

Sort que tothom el coneix, si no, ¿qué dirien les nacions estrangeres al veure aquella bàssa!

Peró... crec que de calé, cap; s'ha quedat ab les ganes.

Ell prou apretava, però *ni por esas*; D. Gonsalo no's va deixondar.

Crème, Cullaré, dedicat a les esqueles de mort, al cap y al fi es lo que dona més.

O si no, mirat *La Vanguardia*.

NOVES

El nostre company Llorens ha enviat una carta a D. Joaquim Lluhi y Rissech, demanantli dia y hora pera tenir una entrevista.

Pera en Manau.—La Secció de Propaganda Autonomista de Dependents del Comerç y de la Industria, d'acort ab el Concell Directiu, prega a tots els socis se serveixin reunir el diumenge, dia 11, a dos quarts de deu del matí, pera anar a dipositar una corona a la tomba del plorat company Lluís Manau y Avellanet, com a penyora de recordansa en el primer aniversari de sa mort.

En el Concurs lexicogràfic organitzat pel C. A. de D. del C. y de la I. han guanyat importants premis els nostres bons amics y companys en nacionalisme en Joan Morera, Martí Calvet y Menció Calvet, mestre, lampista y paleta, respectivament.

Imp. ABADAL-Tallers, 18, Barcelona.